

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และสำนักวิชาการ

สำนักงานคณะกรรมการผู้แทนราษฎร ถนนอุทองโง เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทร. ๐ ๒๒๔๔-๒๐๓๐ - ๓๓

เรื่อง พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐
เรียบเรียง นายอานันท์ เกียรติสารพิภพ นิตกรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานบริการวิชาการ ๒ สำนักวิชาการ
ออกอากาศ เดือนตุลาคม ๒๕๖๐

พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๐ ที่ผ่านมานี้ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ คือ โดยที่กฎหมายว่าด้วยสรรพสามิต กฎหมายว่าด้วยอัตราภาษีสรรพสามิต กฎหมายว่าด้วยสุรา กฎหมายว่าด้วยยาสูบ กฎหมายว่าด้วยไฟฟ้ กฎหมายว่าด้วยการจัดสรรเงินภาษีสรรพสามิต และกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรเงินภาษีสุรา ใช้บังคับมาเป็นระยะเวลาเวลานานแล้ว บทบัญญัติในบางส่วนจึงไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ การกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับภาษีสรรพสามิตไว้ในกฎหมายหลายฉบับ ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการใช้ทั้งแก่ประชาชนผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายและส่วนราชการผู้ปฏิบัติงานสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิตทั้งระบบเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิตในครั้งนี้ถือเป็นการปฏิรูประบบภาษีสรรพสามิต เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่ประชาชน ในฐานะผู้มีหน้าที่เสียภาษี และส่วนราชการผู้ปฏิบัติงาน ในฐานะผู้มีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย ตลอดจนเกิดประสิทธิภาพในการจัดเก็บ ทำให้รัฐมีรายได้เพิ่มมากขึ้น รวมถึงมีข้อเสนอเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีตามระดับแอลกอฮอล์ หรือน้ำตาลในเครื่องดื่ม เป็นการเปลี่ยนวิธีการคำนวณภาษีจากเดิมหน้าโรงงานมาเป็นราคาขายปลีก โดยคิดตามราคาและปริมาณ เพื่อให้การจัดเก็บสะท้อนราคาที่แท้จริง มีความทันสมัยตามมาตรฐานสากล โปร่งใส และเป็นธรรมมากขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้เป็นอำนาจของอธิบดีกรมสรรพสามิตในการออกระเบียบ การตีความประเภทสินค้า และบริการตามบัญชีพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต รวมถึงกำหนดให้อำนาจอธิบดีในการเข้าไป หรือออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าพนักงานสรรพสามิตเข้าไปในสถานที่ใด ๆ เพื่อทำการตรวจค้น ยึดหรืออายัดบัญชี เอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับภาษีที่จะต้องเสียได้ทั่วราชอาณาจักร และกำหนดระยะเวลา วิธีการ สถานที่ในการยื่นแบบรายการภาษี และการชำระภาษีในกรณีต่าง ๆ ที่กำหนดให้ผู้ประกอบอุตสาหกรรม ผู้นำเข้า ผู้ประกอบกิจการสถานบริการ หรือผู้อื่นที่พระราชบัญญัตินี้

กำหนดให้เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามมูลค่าหรือปริมาณของสินค้า และกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการขออนุญาตผลิตสุรา หรือมีเครื่องกลั่นสำหรับผลิตสุราไว้ในครอบครอง การนำสุราเข้ามาในราชอาณาจักร การขายสุรา การเพาะปลูกต้นยาสูบ การซื้อใบยาแห้งจากผู้บ่มใบยา การผลิตยาสูบ การนำเข้ามาในหรือส่งออกนอกราชอาณาจักรซึ่งใบยา ยาอัด หรือยาสูบ การขายครอบครองยาสูบ การผลิตไฟ การนำไฟเข้ามาในราชอาณาจักร และการขายไฟ

การปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตในครั้งนี้คำนึงถึงสุขภาพของประชาชนและความเป็นธรรมเป็นหลัก โดยการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพสามิตมี ๒ รูปแบบ คือ จัดเก็บภาษีตามปริมาณ และจัดเก็บภาษีตามมูลค่า หากใช้วิธีใดในการคำนวณภาษีแล้วส่งผลให้รัฐสามารถจัดเก็บภาษีได้สูงสุดก็ให้ใช้วิธีนั้น ทั้งนี้ เนื่องจากสภาพปัญหาที่ผ่านมาพบว่าการสำแดงราคาของบุหรี่ที่นำเข้าจากต่างประเทศในราคาที่ต่ำกว่าปกติ เมื่อใช้วิธีการคำนวณตามมูลค่าสินค้าแล้วจะส่งผลให้รัฐจัดเก็บภาษีได้ต่ำกว่าที่ควรจะเป็น จึงให้ใช้วิธีการคำนวณภาษีตามปริมาณ ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม กรมสรรพสามิตจึงต้องปรับโครงสร้างภาษีใหม่จะเก็บภาษีทั้งตามปริมาณและมูลค่ารวมกัน โดยใช้ราคาขายปลีกตามท้องตลาดเป็นราคาหรือเกณฑ์อ้างอิง

สำหรับขั้นตอนหลังจากนี้ กรมสรรพสามิตจะต้องออกกฎหมายลำดับรองเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายแม่บท โดยเฉพาะการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตสินค้าและบริการต่าง ๆ เนื่องจากกฎหมายแม่บทที่ออกมานั้นเป็นการปรับขยายเขตอำนาจอัตราภาษีเท่านั้น ส่วนอัตราภาษีที่จะจัดเก็บจริงนั้นจะถูกกำหนดไว้ในกฎหมายลำดับรอง โดยอัตราภาษีที่จะจัดเก็บจริงจะต่ำกว่าเขตอำนาจที่กำหนดไว้สูง เพราะคาดการณ์ไปถึงอนาคตในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า

บรรณานุกรม

“พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐” (๒๐ มีนาคม ๒๕๖๐). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๓๒ ก

พ.ร.บ.ภาษีสรรพสามิตใหม่ ใกล้ตัวกว่าที่คิด. (๓ กรกฎาคม ๒๕๖๐). สืบค้น ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ จาก <http://www.bltbangkok.com/article/info/8/285>

สนช. ผ่านหลักการร่วมร่างพ.ร.บ.สรรพสามิต ชวนคลังชี้ปฏิรูประบบภาษีครั้งใหญ่. (๑๕ กันยายน ๒๕๕๙).

ผู้จัดการออนไลน์. สืบค้น ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ จาก <http://www.manager.co.th/สภานิติบัญญัติแห่งชาติ>. (๒๕๕๙). คำชี้แจงความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ. ใน เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. (น.-1-). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

สรรพสามิตแจงปรับโครงสร้างภาษีสุรา-บุหรี่ ราคาขายปลีกขยับอีก 3-6 บาท เตรียมลุยจับบุหรี่ไฟฟ้ารับกม.ใหม่. (๑๔ กันยายน ๒๕๖๐). สืบค้น ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐ จาก <https://thaipublica.org/2017/09/alcohol-and-tobacco-tax-restructuring-15-9-2560/>